

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . 1 „ — „
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:
 Tegledi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hasznos pelit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alkalmán jutányos áron vételek fel. Bélyeg díj minden külön bejelentésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újsónapság sora 30 kr.

Éviltéri közlemények minden pelit sora 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésnek a szerkesztőségben és kiadóhivatalban. Főter 1828. sz. alatt.)

Kéziratok nem adatkot vissza.

Márczius 15.

Szabadság, egyenlőség, testvériség — ti szent jelszavak! Mikor jön el a ti országotok!?

Száz esztendővel ezelőtt úgy látszott, hogy kirázatok sarkaiból a világot és a világ részben most, 100 esztendő után is csak a régi, rozsdás sarkokon nyikorog, maga pedig korhadt a sötétség, a még mindig hatalommal bíró antiliberalizmus hívei által az emberek szeméből kisajított könnyektől.

Mért hullott porba annyi ezrek feje, miért haltak a nagyszívű girondisták, miért küzdött és szenvedett a szabadságnak annyi lelkes bajnoka Brutustól és Rousseautól Kossuthig és Petőfig, ha az egyház és militarizmus még most is fojtó karjai között tartja a népek millióit?!

A szabadsággal több tekintetben ellentétben áll, amit az ember tapasztal felvilágosodottnak mondott jelenkorunkban is e három elv lábbal tiprása körül.

A szabadság minden híve így biztatta magát, ha látta törekvéseinek hiabavalóságát: Az nem lehet, hogy hiába küzdöttem volna; ha elbukom is, vérem megtermékenyíti a földet és abból, hosszú idő múlva bár, de egykor mégis kikelnek a szabadság virágai.

Vajjon nem hiába szóltak-e ezek így és vajjon egyáltalán nem hiába küzdöttek-e?! Legyünk rajta, hogy nem!

Különösen az ifjuságra vár itt nagy feladat. Márczius 15-ike megmutatta, hogy az ifjuság is hatályos tényezője a nemzetnek.

Némelyek azt mondják, hogy az ifjuság ne törődjék semmivel, ne politizáljon, csak tanuljon. — Igen, végezze el az ifjuság azt, ami elsőrangú kötelessége, de jaj annak a nemzetnek, melynek ifjai természetellenesen az öregek fejével gondolkoznak, vagy ha minden aprólékos körülmenyt meghányva —

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A Szabadság napja.

Írta: Kovács Kálmán 1 th.

Szavalt: Ablonczy Pál 3 th. az ifjuság ünnepélyén 1894. márcz. 15-én.

Oldódj dalomra jég kemény bilincse!
 Völgyön, hegyen, tavasz, legyen ma újra —
 A napsugár meg csókját szertehintse,
 Virágok kelyhét enyhe szellő fujja . . .
 — Eget! földet! himnusz, dal járjon által!
 A mélytől szívünk mind! mind egybedobban!
 A Kárpátiaktól messze Adriáig
 Ünnepe legyen ma szerteszét e honban!!

Isten hozott Szabadság drága napja!
 Csodás emléked gyujtsa lángra vérem!
 Szilaj lelkem vihar-száron ragadj! —
 A mig regéid mind! mind álta értem . . .
 Rólad beszéljen sutgó szavával
 Minden darab föld vándor fuvalomja —
 A gyermek is hadj hallja, lelkesülve!
 S jövő időknek majd époszba mondja!

... Rab volt e nemzet — börtönbe zárva
 Emészto buja ott! ott tépte! rágtá!
 Nem volt, ki hallgasson fájt szavára —
 S már — már lehullt reménye szép virága . . .
 — Hiába bontá lelke égi szárnyát,
 Nehéz bilincse föld porába vont!
 S tovább áztatva könyvével rab-ágyát
 Ugy ölte lelkét néma fájdalomba . . .

... És jött a nap . . . aranyhaját kibontva —
 A szürke felhőn napsugár tör által —
 Mig messze kard cseng! Zuga száll a bomba!
 Szabadsághősök játsznak a halállal!
 — S sugar lopózik át a börtön-éjbe,

vetve, lassu elhatározás után megmondottan lelkesednének.

Az ifjuságnak megtiltatik, hogy a közügyeket figyelemmel kíséje, akkor a nemzet fejlődése egydalu lesz. Mindig is úgy szokott lenni, hogy csak azon párt nem helyesli az ifjuság szereplését, melynek az ifjuság által vallott nézetek nincsenek inyére. A véderővita idején a szabadelvű párt ellenezte, most pedig a liberális mozgalomban a klerikális párt kesereg felette.

Minden ifjunak, kinek szívében egy csipetnyi lelkesedés van, kötelessége a szabad eszmékkel szolidaritásba lépni és azokért őszinte törekvéssel küzdeni.

Ki fogná akkor a zászlót megvédeni, ha azt az ifjuság, a szabad eszmék született zászlótartója cserben hagyja!?

Csak egy pillantást vessünk Klio örök táblájára, a nemes tettek, melyeket valaha ember elkövetett, feljegyezve vannak és azonnal hosszú sora a nagy elvekért küzdő ifjaknak tűnik fel szemünk előtt.

Ki az, aki átsiet a végtelen óceánon, hogy egy rab világrész felzabalditani segítsen az angolok hatalma alól? Lafayette és társai, kik vele mennek: az ifju francia nemese!

Ott öntötték véruket és az átlótt, többé nem dobogó szívekből kifolyt vér szabadságot adott az ifju Amerikának.

És csakhamar lángba borult Franciaország. Kik rohannak mindenfelől a megtámadott szabadság védelmére háromszögű kokárdával és háromszögű kappal, szívükben a szabadságról égő hévvel? Ismét és ismét az ifjakat látjuk az ágyutüz fergetege közepette az első sorokban küzdeni!

Majd eloszlik a füstfelleg és Európára halálos csönd borul, a szent szövetség mindenre kiterjedő hatalma a füstfellegnél sötétebb éj kárpitját vonja a meghalt világszabadság tetemére.

Nem lobban az ágyutüz a sötétségben, sorvasztó zsarnokság nyugúz le mindent. Csak Németországban küzd egy kis sereg, az egyetemi ifjuság a szellem

nyilaival. Minél nagyobb a nyomás, annál nagyobb a visszahatás. A francia sas felszabadító szárnyait a Bourbonok törének nyomása alól és az 1830-ki júliusi forradalom meghozta a népeknek azt az örömet, hogy szárnyait kiterjesztve diadalmasan repülni láthatták a szétzúzott felhők után kiderült ég felé.

De nem sokáig tartott a napfény, a felhők újra beboríták a láthatárt, csak két megkínzott népnél folyt a harc tovább. És meghaltak az angol ifjak a görög szigeteken, ha börtönben vészelt el Ypsilanti, és e folyt vére Byronnak, az nem történt hiába!

Annai idő alatt, amennyi szükséges ahhoz, hogy a csecsemőből virágzó hajadon váljék, a szabadság is felnőtt szépen 1830-tól 1848-ig és az örök harc újra megindult.

Ott rohannak a párisi ifjak az utcai torlaszokon és piros vér folyik a boulevardokon. Hiába törnek a katonaság rendezett négyzögei a torlaszok ellen, utójára az ifjak lelkesedése átragad a katonákra is, kik a szabadság híveivel csatlakoznak.

Mindenütt szabadságról küzdők: az Unter den Linden-en egy, mint a császárvárosban, a madridi paloták előtt egy, mint az olasz városok utcáin és a királyok alkotmányt adnak népeiknek.

És nem hiányzik szeretett hazánk Pest fővárosának magyar ifjusága sem a küzdők sorából. Vasváry, Irányi, Jókai és Petőfi vezetése alatt hozzájárultak a magyar szabadság kivívásához minden consequentiájával egyetemben úgy, mint azt fájdalom — még ma sem élvezzük.

1848 a magyar ifjuságnak, a magyar nemzetnek örök dicsősége, mert sehol annyi akadálytal szembem annyi mérséklettel nem valóstítottak meg a nemzeti és liberális reformok, mint nálunk, hol a conservatív irányzat mellett idegen hatalom nemzetietlen irányzata is küzdött a változások ellen.

Vegyünk példát a nagy idők nagy embereitől és életünkben mindig az igaz liberalizmusért küzdjünk!

Letűnt a kor . . . Félstének világa . . .
 Csodás emléke él csupán örökre —
 S kibajt mosolygva százszorszépek virága,
 Minden, tavasszal — minden árva rögvé!
 — Oh, drága nap! nem lesz sosem halálad!
 E nép legyen bár egykor ösztetépve:
 Még akkor is szeret! csodá! magasztal!
 S benyul világod egy új ezredévbe!! . . .

Oldódj dalomra jég kemény bilincse!
 Völgyön, hegyen, tavasz legyen ma újra —
 A napsugár, meg csókját szertehintse!
 Virágok kelyhét enyhe szellő fujja . . .
 — Eget! földet! himnusz, dal járjon által!
 A mélytől szívünk mind, mind egybedobban!
 A Kárpátiaktól messze Adriáig!
 Ünnepe legyen ma szerteszét e honban!!

KOSSUTHNÁL.

Írta: Lukács Gyula.

Turin, márczius 10. 1894.

Zajos, vig tömeget láttam mindig Turin utcáin s ma mintha lépésszél-lépésre temetkezési menettel találkozám; pedig Turin ma is a régi, csak az én kedelyem más, csak az változott. Mára kor felemelt a tudat, hogy egy levegőt szívok avval, a ki elévülhetlen betűkkel írta nevet Magyarország történetébe kinek neve a magyar nemzet előtt egy zászló, melyhez a szabadelvű haladás mellett a nemzet jobb jövője, a haza szabadsága, függetlensége van hozzáfűzve. S ma lelkeket marczongója a tudat, hogy a zászlótartó nem soká szorítja szívéhez a megszentelt lobogót, hogy kialvó fében van a fátyla, — mely nekünk világitott még akkor is, — mikor az önmagáról megfeledkezett nemzet a dicsőség napsugaros útja helyett, a sötétség útaira tévedett.

Mi a liberalizmus?

Azon irány, mely szerint senkisémet korlátolandó abban, hogy erkölcsös és törvényes eszközökkel saját belátása szerint törekedjék boldogságának előlérsére. Hogy saját belátása szerint válaszsa meg az utat és módot, ebben szükségtelen intézkedések ne korlátozzák és hogy mindenkinek joga legyen tehetsége szerint a közügyekkel foglalkozni és embertársainak tudatlanságból és szegénységből eredő bajait enyhíteni.

A cél a hazának, embertársainak és magunknak boldogulása, melyhez az eszközöket minden előítélettel menten, egyedül a czélszerűséget tekintve és csupán a törvény és erkölcs természetes szabályai által korlátozva, vagy inkább azok által elősegítve, mindenki szabadon választhatja.

A liberalizmus tehát azonos a humanizmussal, hiszen Istennek sincs, mint Hugó Victor mondja, szebb tulajdonsága az irgalmasságnál, a szeretetnél.

Mivel pedig a liberalizmus a czélt tekintti, a czélt, az emberek boldogulását azonban az emberi erő csekély voltánál fogva csak kisebb körben munkálhatjuk intenzívebben és magunkat csupán azon vidék érzelmeivel vagyunk képesek szorosabban azonosítani, ahol születünk és nevelkedtünk: ezért a liberalizmus az emberiség általános szeretete mellett a haza forró szeretetével is együtt jár.

Igy értelmezem én a liberalizmust és az is az valóban.

Igy értelmezem 1848 márczius 15-ét, melynek küzdelme mind e szempontokat egyesíti magában és amely napon az 1848-ik év minden törekvése a legtisztább, a legeszményibb alakban jelenik meg.

Dicsősége multunknak, fényes iránytűje a jelen küzdelmeinek, midőn némelyek csürni-csavarni próbálják az eszméket és önbizalom a jövőre — ezeket nyujtja szívünknek és eszünknek azon nap, mely a nemzet nyilvántartására, fiainak testvérekké tételére és a magyar állam felszabadítására — századokra ható lökést adott a nemzet géniuszának! Ujlaki Hugó.

Ki-ki sétálok a Pó partjára, megállok az ezrek vezérének monumentuma előtt, el-el nézem a talpazatot képező egyik sziklatömbön nyugvó száradt leveleket, mely egykor koszoru volt, bámulom a szinehagyott, előbb háromszögű szalagot, melynek elernyedt szőlányával kiméletesen játszik a gyenge szellő, s viszagondolok, hogy csak másfél évvel előbb az egységes függetlenségi és 48-as párt küldöttei örömjongással rótták le vele a tisztelet adóját, Garibaldi emléke előtt. Az olasz egység megteremtőjének, Cavournak szobrán is ott hervad még a magyar küldöttségek koszoruja, szalagján alig olvasható a régi felirat: »Kossuth barátjának» s gondolkozom, ha az Isten könyve: az eső, ezt végképp lemossa, ha a vihar lehordja a száraz galyakat, lesz-e még magyar ember, ki azt ujjal cseréli fel? — Soha, soha, mert ha a via dei mille 22-ik számának első emeleti lakása üres lesz, magyar embernek kevés keresni valója lesz Turinban.

De mit csatngolok én a nagy város utcáin, mit érdekel engem, hogy Cavour, Garibaldi, Emanuele Filiberto, Pietro Micca miként hirdetik az olasz dicsőséget, el oda, a hol egy nemzet fájdalomait körülvele, nehéz órákat, kínos napokat szenved át az örök ücsőség. Szívet facsáró jelenet, ha a pár évvel előbb még oly férfias erjű Kossuth helyett, egy a szenvedések által testileg összetört agg szentet látunk.

Az a büszkén felemelt fej, — szeretetteljes, de tüzes tekintet, széles, izmos vállak mincenek többé, a látótekinet elhomályosodva, csak egy ködös szük térre terjed, s a férfias alak összetörve ül az emlékekben gazdag történelmi nevezetességi irósztal mellett, vagy pihen a pamlag szinehagyott vankosán.

BELFÖLD.

Kossuth visszahozatása. A képviselőház kerényi bizottsága pénteken, e hónap 16-án tart ülést, a melyben a 15. sorjegyekben foglalt kérvényeket fogja tárgyalni. E sorozatban vannak a Kossuth visszahozatására vonatkozó kérvények is.

A főrendiház tegnap d. e. 11 órakor Szilágy József koronázó elnökleite alatt rövid ülést tartott. A főrendiház tudomásul vette az új horvát delegátus, Keglevich Oszkár gr. bejelentését, Zichy Nándor gr. benyújtotta egyike ismert egyházi politikai kérvényeinek s aztán a főrendek az ideiglenes orosz kereskedelmi szerződésre vonatkozó javaslatot általánosságban elfogadták.

KÜLFÖLD.

Helfy Ignác Turinban. Helfy Ignác Kossuth Lajos betegágyához Turinba utazott.

A német császárné Abbáziában. Márcz. 13. A német császárné ma d. u. 2 óra előtt érkezett át gyermekével Abbáziába. A fiúmei németek küldöttsége Matuglia állomásig eljött ment, az érkezéket imponans fogadtatásban részesítve. Abbáziában nagy közönség várta a császárnét, kinek a fürdő-igazgató gyönyörű bokrétaát adott át. A császárné ezután kis gyermekeivel az Amabia-villába hatatott. Érdekes, hogy a két kis királyi adadaja karján volt, a többi három pedig a megérkezéskor azonnal szétfutott, vígan parolázva a notabilitásokkal.

Emlék-beszéd.

— Irta és a mai márcz. 15-iki ünnepélyen elmondotta: Baltazar Desző 4. th. —

Midőn tekintetem végig hordozom e közönségnek lelkes taborán, mely a szabadság emlékéit ünnepelni jött; e látvány a meggyőződés ama hangjait adja ajkaimra, hogy: *«Elmagyar, áll Budapest meg.»*

Mert egy nemzet, mely multja emlékei szent kezelettel csügg, az nem hal meg; de él; s ha életének vére buzgóságának oly megkapó kifejezést ad; mint azt ma láthatjuk szerre e hazában, az annak a jele, hogy van benne szilárd öntudatos erő, mely jövőjének magvait nem tengerbe szórja.

Üdvöz légy márczius 15! szabadságunknak kelő hajnala, mely nyomasztó, mogorva ej után, mint a megváltás órája, úgy jövel! Ott állasz, mint egy Titán óriás, ki lábaidal eltiportad a szellemi-szolgaság rabbilincseit; kezeiddel vetesz, plántálsz, öntözöl a szabadságnak termő földjein. Mögötted éj borong; előtted nap derül!

Hogy e nappalnak édes áldásai előttünk tisztá fenyűkben ragyogjanak, vessünk rövid plántáts az éjszakába is, mely ködével, rémeivel, borzalmaival ott terül mögöttünk intő példaként; lassuk, hogy a lenyűgözött szellem mint kezdte bontogatni s mint bontotta végre ki szárnyait.

Kevés emberen látszanak meg egy kiállott nagy betegség nyomai annyira, mint meglatlan Kossuthon. Az ez évben Turinban oly kemény tel influenzába döntötte. Az erős szervezet, a 91 esztendő dacára is legyőzte a betegséget. Már-már összeszedte magát s a Valentín-kerthe irányított lépteit megtoldotta a városban járással is, pedig Kossuth ritkán szokott megjeleni Turin utcáin. Besétált a város arkádjai alá, hogy egyik cukrászdában maga válogassa ki a neki kedves cukorkákat. S a ki minden zajtól óvakodott, nem rejben azon óhaját fejezte ki orvosa előtt, hogy meg akarja nézni Mascagni hogy hirre vergődött dalművet, a »Parasztbecsületet«. Minden jól ment, már-már azt hitték, hogy erejének teljességével jutott az új esztendőbe, mikor a legnagyobb vehemenciával léptek fel az influenza komplikációi. Megtámadta egész szervezetét. Nap-napra új veszélyes jelek mutatkoznak. Az egyik elmulik, jön helyette más. Ma felkel, sétalga a szobában, folytatja a svéd gimnasztikát, holnap újra ágyhoz köti a kimerültség. Az orvosi tudomány iránti aggályai miatt a homeopathiával tesz kísérletet, majd az eredménytelenséget konstataálva, megvalik a hasonszenvi orvostól.

Kossuthra nevezte a legirtózatosabb, hogy a betegség személvilágát is megtámadta. Alig lát valamit. Az olvasásra képtelen; ha írósztala mellé ül, kezébe veszi a hirlapot, nézi, de a betűk barázdáin nem bir szemével végig szántani. Ferencz fia magyarázza meg a nap eseményeit. Ez is nehéz munka, mert Kossuth halló tehetsége is kezdi felmondani a szolgálatot. Ha véle, vagy szobájában hozzátartozói beszélgetnek, néha alig képes abból egyes szavakat megérteni. A napokban így szólott hangzó: *«Nem csak azt nem tudom, mit beszéltek, de arról sincs fogalmam, hogy miről beszélhettek.»*

S ez nem ok nélkül teszi annyira idegessé, hogy egy alkalommal azt kérte, hagyják őt magára, mert bántja a tudat, hogy a beszélgetésből egy szót sem érthet. Gyakran vannak felfájásai, a szivverés rendetlen, asthmaszerűleg köhög, de a köpetvizsgálat megállapította, hogy a tüdő nincs, csak a nagyobb hörgők vannak hurutszerűleg

Amaz éjszaka a sötét középkor; melyben a korlátlan hatalmu zsarnokok, öndös, nagyra vagó cseljéik miatt a háborúk megszárszékeire vitték a szőga népek ezreit; a szellem haladása vére fult, s a tudomány-nak hangjait fegyver csörgés, harcziáj nyomta el; a józan gondolkodás felett a vak bigottság vértörvényszéket ült (Galilái), s a ki megmerte rázni a nyűgöt kezén, vagy fátylat gyujtot a sötétben, kinzásnak, vagy a sötét körönnök áldozatja lett. Két vas lakat tartotta zárva a szabáulni vágyó szellem ajtaját, a fejedelmek kényuralmi poliikája s a papság vak hite.

Akadtak hősök ekkor is, kik vas kezökkel megpróbálták feltörni az ajtó zárjait. Így az angol Milton, az ész és szólás szabadság lelkes bajnoka; mint egy rohanó lovag, ki egy szökéssel egész csata soron áthatol, a trón s a fényes püspöki karnak bátran szemébe vágta a visszaéléseket s megadta Európában a jelszót a szellem és szólás-szabadság kivívására.

Követte őt a nemes törekvésben a francia Voltaire, kinek hatása e téren nagyszerű. A közvélelem, mely eddig tespedit álló víz vala, lassanként rést talált s a szabadság irányában kezdő hűmpölygetni árajt. s ez üdvös jelenség nagyrészen a szabadabban működő sajtónak tulajdonítható.

Az ár sodrásának nem állhattak ellent a fejedelmek sem. Németországban II. Frigyes, kinek kora az átmenetet képezi, vallási dolgokban szabaddá tette a sajtót; de ha az az önkényuralmat merre bántani, börtön lett a legkisebb büntetés, mit reá mért.

De ime! Párisban a rég elnyomott szabadság eddig lábbal tiport igényének ezer követelésével tör elő: tüzeiben elégeti a királyi trónt, s lángpallosa alatt vérpadon hull le a koronás fő.

Ez volt az első villám, mi a szolga népek panaszaiktól nyomott levegőt áthatítá, melyek dörgése vésmorajként hatott a többi fejedelmekig s őket engedményekre készítet.

Ez okozta, hogy a balsorstól oly régen tépett szegény magyar hazának is jutott a mult század végén a szabadságnak egy kis kegyelem morzsaléka; de ennek élvezését is ke-erüvé tette az armány jogalankodása. S mi, a kik oroszlanokkal vitünk hajdanában, kiknek ereiben az »Isten ostorának« vére csörgedez, kikkorl dicső mult nez Attiától egész Rákócziig, mi a »kaczagányos apák« útdói összetett kézzel néztük, mint veri arcúl szent jogainkat a zsarnokság fekete-sárga keze.

Mi — sarjadéka a szent hét vezérnek —

*A törvényt, esküt és a népet
Megvetették sok száz éven át;
Jog fölé a kényuralom lépett
S szörnyen megcsunkult az ós család
És a földön, vízen és a népen
Isten útka fekszik szörnyű képen.*

(GARA Y.)

megettámdva. Lábai dagadtak s ez a dagadság is oly makacs, hogy minden orvosi beavatkozás dacára sem akar engedni. Különösen veszélyes a gyomorba, mert ez teljes étvágytalanságot idézett elő, úgy hogy napokig alig vett magához tápszert. Tan a pepsin hatása, hogy pár nap óta mégis kezd visszatérni étvágya. Reggel fél nyolczkor megiszik egy pohár tejet, tizkor egy lágy tojást, villasreggelire s ebédre egy csésze erős levest. Ez a táplálkozás elég arra, hogy valaki éhen ne vesszen, de korántsem elég, hogy az elvesztett erőből valamit visszagyűjtsön. Pedig erre nagy szükség van, mert annyira kimerült, hogy két alkalommal összerogyott.

Kossuth nagyon jól tudja, mily veszélyes ez az étvágyhiány. De hiába, ezen nem tudtak segíteni. És csodálatos, hogy e kétségbeesítő helyzetben még van humora. Midőn asztalhoz ülve, tán önmagát gunyolva, Hamlet lenni vagy nem lenni-ére célozva szól: *«Előttem áll a nagy probléma: vajjon megeszem-e ezt a levest, vagy sem?»*

A lapok nem ok nélkül irnak különböző híreket Kossuth állapotáról, mert egyik nap jobban van, másnap ismét rosszra fordul. Pénteken különösen jó napja volt. Délután mélyen pihent. Még c-ak kényelmes karszékebe sem akar ülni, hanem egyszerű széken ülve szenderedik el.

Péntek délutáni álmából felébredve, még egy csésze erős levest vett magához, aztán diványán végig nyulva újra mélyen elaludt. Elnéztem az e perczben boldog agastyánt. — Olyan volt, mint egy medicsőült Megváltó. Feje fölött Rákóczi és Bocskai s arczképei néztek réál, s a három szabadsághóst együtt látva, alkalmas volt a pillanat, hogy a magyar ember lángragyulva álljon ott, de fájdalom, engem nem a lelkesedés tüze ragadott el, hanem pilláimon megjelent a nem keresett vendég: a köny.

Nagy baj, hogy Kossuth, bár tudatában van betegségének veszélyességének, nem iparkodik magán az orvosi tudománnyal segíteni. Még az egyetlen Basso orvos az, ki az orvosi rendletek megtartására tudja szorítani, de ő sem mindig. Szigoruan el van tiltva a dohányzás, de azért régi szokásától nem akar megválni, s

Hol vagytok ősi hír, magyar dicsőség?

Magas világtak hova bujdosot?

Egyikről olyan rég letűnt s azóta

Sötétben élünk, mint az álkozott!

(SZATH. S.)

igy zengett busan a költők lantja. Atok fektűd sokáig e hazán; honfi társaim! Az ozmán hordák ellen Európa védbástyája volt; s mégis telenül nézték a többi nemzetek, mint tépi szakgatja e szegény hazát Bécs, Konstantinápoly hódító hatalma. Bizony! »Isten csodája, hogy fennáll hazánk.« Még Austria is, melyet eleterdeke parancsolt görccsös kezekkel ragaszkodni hozánk, nem szűnt meg az armány fergeit növelni e haza életyökereim s politikája mindig gyöngtűsünkre löri.

Hiába áll előtte a történelem tanúsága, hogy szorongattatása e kétsége közül mindig magyar kéz hozta partra őt; még is, ha helyzete biztosítva lett, hozzáfogott bécsi műhelyen békót kovácsolni a szabadító kézre. Az uralkodók nem látták a jogtalanság bűnös tényeit; nem hallották a honfiak panaszhangjait; mert köztük s köztűnk ott állt éber szemekkel őrt egy sötét kordon, a kamarilla, mely a haza atyját valótlanosságokkal altatá s a panaszkodót, ki királyhoz akarta vinni vérző sebeit, utja közben feltartóztatá. De ez nem lehetett így örökre!

»El bíróa felhők felett, áll a villamos ég!« A francia forradalom vér-keresztségében megtisztult szellem áttört a cenzura minden halozatán, át a határt megszállva tartó minden örökösében. Álltak elő költők, lelkes dicsosok, kik kibontották a szabad szellem dicső zászlaját, kik a börtön penészes szalma ágán is, önnön verőkel tettek papírra a szabadság fényes ígét, kik vakmerően dörögtek a zsarnokok fölébe:

»Ki rabbilincset ver a gondolatra,

Ki a szabad szónak szab határt,

Ki le akarja a betűt nyugtózni,

Szárnyától fosztja az meg a madárt.

De egy erős Titán a gondolat,

Szétördeli a nyűgöt, lánczokat.»

(SZÁSZ K.)

Állottak elő dicső honfiak, kik az igazság fényes pallosával álltak a sikra küzdeni, kik a lángesz, és honfiai tűz ihlelett szavával ha'omra döntöttek armányt, fondorlatot.

Ott van Széchenyi, ki nagy szellemének minden erejét a haza oltárára áldozta fel; ott van Kossuth, szabadságunknak dicső Mózese, ki ekes szavának lángostorával verte meg a bérénczek csapatját, s ki nemzetünk, hanyatolt hajóját vas kezekkel vezette bé az egyenlőség szabadság, testvériség rért várt kikötőjébe.

Egyenlőség! szabadság! testvériség! zugta ma 46 éve a pesti ifjúság. Én Petőfi és Jokai-val a cenzurát már szettörte s e napot a szellem szabadság öröm ünnepevé s a szabad sajtó diadal-napjává varázsolta.

A hatalom meghajolt a nép szavának is-

ha csak szerét teher, elfűstől néhány cigarettára. A minap oly mértéketlenül élvezte a dohányzást, hogy nemokára mutatkoztak annak káros következményei.

Mikor a magyar lapok megemlékeztek arról, hogy betegségében javulás állott be, bosszankodott:

— Én érzem, én tudom, hogy súlyos beteg vagyok. mit irnak hát a javulásról. Mert ő nala nem frázis a halál utáni vágyakozás.

Egy fájdalmas pillanatban átérezte, a mit mondott, hogy:

Ídeje volna már, hogy vége legyen, csak egy vágyam volna még: meghalni. Nagy szerencse, hogy Kossuthot remelakában egy percze sem hagyja magára Ferencz fia.

A fiu szeretetteljes melegével ápolja őt. Adja a Gondviselés, hogy ne hiába ápolja!

Turin, márcz. 12.

Kossuth betegségének történetét majd annak idején Basso orvos fogja megírni, ki naplószerűleg jegyzeteket vezet arról. De mert jól tudom, alig van magyar ember, ki tudni ne akará, miként léptek fel e szomorú jelenségek, mellőzve mindazt, mi az orvosi tudományhoz s az orvosi beavatkozáshoz tartozik, egyet-mást még elmondok arról.

A kormányzó erőinek hanyatlása, már évek óta tart. A betegség első csájája az 1890-ik évre vezetendő vissza, mikor erős vérvesztések miatt nagyon elgyöngült. Ekkor Basso kivánságára a híres Semola nápolyi tanárhoz fordultak, ki irásban adott utasításában határozottan a Basso által folytatott gyógykezelés mellett nyilatkozott. És csakugyan rövid idő múlva mutatkozott is az eredmény, de a régi erő többé vissza nem tért, az elvesztett vért egészen pótolni nem lehetett, s így ettől kezdve Kossuth jobban inklinalt a betegségre, miert is fellette kelle magára vigyáznia. De valljuk be, Kossuth soha sem vigyázott annyira az egészségére, mint kellett volna. Így történt, hogy az idén influenzába esett.

A gondos ápolás, a még mindig erős szervezet ezáltal is megmentette, de régi ereje nem tért vissza. Környezete örült a javulásnak, de

teni parancsa előtt; bételt minden szivek reményesége.

De csak kevés időre; a zsarnok hatalom csak megostorozta; de leverte nem volt. Megirigelte e hon örömet; s midőn az armány gyöngye volt lerontani, mit a nemzet alkotott; ellenünk uszítá azokat, kiket százados jog testvéreül hozzánk csatolt.

Racz, horvát, tót, oláhság meggyújtá körtűnk a vesztűzeket.

»A kárpátoktól le az aldunáig

Egy vész kiáltás, egy bős zivatar,

Szűtszört hajítá, véres homlokával

All a viharban maga a magyar.»

(PETŐFI)

A nap sötétségé vált, a hold vérré; vér, tűz és köd oszlopok szedeltek a levegőt. S a világ csodálta mi most következett. Minden magyar rögből egy hős állt elő. A dicső nemzet csodákat mivel, a vérzivatarból győtes babérral homlokán bontakozott ki.

De nem maradt így! Midőn 5 nemzetiség nem birt meg velünk s midőn a küzködő nép sebekkel rakodtan akart piheni győzelmi babéján; reánk tört északnak zordon hatalma is; s a sokáig feszített erő megtört.

Világosnál eltemetettének. Gyászos korszak jött, a bosszúállás rettentő korszaka, mely alkotmányunkat sirba temette.

Mig végre a felség, királyunk, mint atya gyermekeivel, kibékült velünk s ismét élvezzük az alkotmányosság áldásait s szent hitelt reméljük, hogy a mi még hiányzik belőle, erős akarattal is is ki fogjuk vivni!

Honfitársaim! Ha jönne ránk veszély, viszontagság kora, vagy ha boldogság derül a hon felett, soha ne feledjük ama dicső napot, mely 3 százados éj után, a szabadság sugarával először mosolygott reánk; ne feledjük ama dicső kort, mely ujja szűlte a nemzetet, melynek nyomán virul ma Egyenlőség! Szabadság! Testvériség! Beke a hazán!

Éljen a haza!

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése márcz. 14-én.

A tegnapi nap első szónoka Szederkényi Nándor, Eger város képviselője volt, Szederkényi a baloldal nagy figyelmé mellett fejtette ki, hogy miert nem szavazta meg a javaslatot. Százados intézményeknek alapja inog meg általa s az államépületből egy hatalmas ék szakítatik ki, melyet azután pótolni lehetetlen lesz, mondta a szónok.

Utána Serbán Miklós, román nemzetiségű alapon, a javaslat ellen beszélt. A magyarországi románság fiatal képviselőjének ez volt a szűzbeszéde. Érdekesen, s a Hazálatalan figyelmé mellett fejtgette, hogy a javaslat sérti a román egyház jogait, a román nép hagyományait és vallásos érületét. Figyelmeztette a kormányt, hogy a román nemzetiség össze van forvva a vallással, a ki tehát az egyházat támadja, szemben találja magá-

Ujdo

BUDAY JÓZ

d a y József hunyt perczig tartó betegsége József 53 éves, 25 városunk közügyeiből vett. Finom modora kiváló tulajdonságai is kedvelé tettek. Kos, jelentékeny ing városunk törvényhatóság bizottsági tagja, a g lótenyésztő bizottság

Most már a

hogy Kossuth Feren

Egyik ebed ut

köntöse zesebében.

»Nem tudom.« Ez

dult magánkivül

ismert meg, ha be

nem tudta azt folyt

lett, mint a betegék

mergezés tünete

szerektől, különöse

irtózott, de mert h

teltek a raczionális

ó a legnagyobb mé

lyamodott, s Bonin

be. De rövid idő

opathikus kura pé

akarja őt gyógyít

reset veszi be egy

azt, megvált Bonin

rendszeres gyógyk

most a hirveyes co

sebszerű műtete

Sajnos azonban

szabályokat nem

szokásáról a cigari

végkép lemondani

cigarettát megso

kiszitteti azt, s ca

azok a szokottál

Le nem tudna

nyire összetörték

dön tegnap a kézd

járt, megértettek

hogy az ő messzirő

hassák áthaladass

phen; de midőn

tudta, mi történik

rémülve kérde o

Ferencz fia felv

akarja, hogy szav

mondhatott: »Nagy

Mennyi fájdalom

három szóban, ho

ki, hogy zokogás

ilyen állapotba

ség, a hatalom s

nek tudni.

Sajnálom, hogy

hatok. Lehet, ho

hangu lesz levelem

jobban tudnak bizni

de én azt ajánlom:

előtt; bételt minden szivek re-

kevés időre; a zsarnok hatalom
ozva; de leverve nem volt. Meg-
örömet; s midőn az árny
rontani, mit a nemzet alkotott:
azokat, kiket százados jog test-
csatolt.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

elől; tőt, oláhság meggyújtá kö-
tűzeket.

val a nemzetiséget is. Pedig a románság épen-
sággal nem kíván harcot. Békét akar, hogy
testvéries együttélésben a magyarsággal, an-
nak idején megünnepelhesse a második ezre-
vét is. És ez nemcsak az ő nézete, de néze-
te az egész román népek. Általában jó ha-
tást tett a Háza, hogy a szónok ennyi mér-
séklettel fejtette álláspontját s éppenséggel
nem túlozta a románság érzelmeit. Zajos ha-
tást kellett az ellenzéken beszédjének külö-
nösen utolsó része, mikor szemére lobban-
totta a kormányt, hogy a történelem iránt
nincs érdeke, mert különben nem hagyta a
haza nagy fiát, Kossuth Lajost, hontalanul s
nygyólván inséggel küzdve, a távol idegen-
ben élni.

Öt percznyi szünet után a Ház folytatta
a vitát s Horánszky Nándor állt föl
szólar. Az ellenzék nagy érdeklődéssel hall-
gatta polemiait mindazok ellen, a kik Appo-
nyi Albert gróf álláspontját támadták. A ja-
vaslatot ő sem fogadja el, mert a kormány
azt nem politikai szükségességből, hanem párt-
hatalmi taktikából terjesztette elő, a nélkül,
hogy a szükséges garanciákról is gondos-
kodott volna. Beszédét a balközép nagy tet-
széssel fogadta.

Horánszky után többen kértek személyes
kérdésben szót. Szapáry Gyula gróf kijelent-
ette, hogy ő személyes érdekeit mindig
alá szokta rendelni a közügynek, a mit nem
is vont kétségbe senki. Szilágyi Dezso
igazságügyminiszter a kormányt védte, hogy
nem taktikából, hanem a helyzet által indok-
olta terjesztette elő egyházipolitikai javasla-
it. Miklós Gyula pedig egy közbeszólá-
sának megmagyarázása címén, a Ház derült-
észe mellett jelentette ki, hogy a javaslatot
örömmel megszavazza.

Az ülés végen Wekerle Sándor mi-
niszterelnök Vörös János interpellációjára
válaszol egész határozottsággal kijelentette, hogy
a magyar ezredek új beosztásáról szó sincsen.
A ház a választ egyhangulag tudomásul vette.
Zichy Jenő gróf pedig a honfoglalás ös-
magyar stílus bekeretezése érdekében intézett
kérdést a kormányhoz.

Ujdonságok.

BUDAY JÓZSEF.

Városunk társadalmának egy ki-
való alakja, Buday József hunyt el az éj folyamán, nehny
perczig tartó betegség következtében. Buday
József 53 éves, 25 év óta más egyén volt;
városunk közügyeiben élénk és tevékeny részt
vett. Finom modora, jószívűsége és egyeb-
bül kiváló tulajdonságai a legelőkelőbb körökben
is kedveléltették. Az elhunyt, mint közbirtok-
os, jelentékeny ingatlanok volt tulajdonosa,
városunk törvényhatóságának számos éven át
bizottsági tagja, a gazdasági egyesületek, a
lötenyész bizottmányok egyik legbuzgóbb

Most már a helyzet annyira komoly volt,
hogy Kossuth Ferenczért sürgönyöztek.

Egyik ebéd után valamit keresgélő háló-
kötőse zsebében. Kérdik tőle: mit keres?
»Nem tudom.« Ez időtől fogva többször előfor-
dult magánkülvilági állapot, hogy senkit sem
ismert meg, ha beszélni kezdett, fennakadt,
nem tudta azt folytatni, szélesséves, akaratos
lett, mint a betegeket szokták. Ezek mind a ver-
megetés tüneteinek valának, s mert az orvosi
szereplőt, különösen az esetleges operációitól
irtóztott, de mert hozzatartással erősen követ-
elték a racionális gyógykezelés alkalmazását,
ő a legenyhébb módhoz, homeopathiához fol-
lyamodott, s Bonino orvos segélyét vette igény-
be. De rövid idő múlva rájött, hogy a homeo-
opathikus kúra például annyi konyhasóval
akarja őt gyógyítani, a mennyinek ezerszer-
esét veszi be egy csésze levesben, abban hagyta
azt, megvált Boninótól, s nem idegenkedett a
rendszes res gyógykezeléstől egész addig, hogy
most a hirneves commendatore Carle tanár ki-
sebszervi műtéteinek is alá veti magát.

Sajnos azonban, hogy az eléje irt orvosi
szabályokat nem igen akarja megtartani. Régi
szokásáról a cigarettázásról most sem akar
végre lemondani. Maga nem tudja többé a
cigarettát megsodorni, s így Ferencz fiával
készítetteti azt, s csak annyit enged meg, hogy
azok a szokottnál vékonyabbra sodortassanak.
Le nem tudám írni, a szenvedések meny-
nyire összetörték a legnagyobb magyart. Midőn
tegnap a kézdivásárhelyi küldöttség itt
járt, megértették azt vele, s beleegyezett abba,
hogy az ő messziről jött székelyei őt meglát-
hassák, s áthaladhassanak a szobán, melyben ő
pihen; de midőn ez megtörtént, már nem
tudta, mi történik körülötte, s mintegy meg-
rémülve kérde elszól: »Mi történik itt?« s
Ferencz fia felvilágosítása után, úgy látszik
akarta, hogy szavát is hallják, de csak annyit
mondhatott: »Nagyon beteg vagyok!«

Mennyi fájdalom, mennyi lemondás volt e
három szóban, hogy a kik hallottuk, siettünk
ki, hogy zokogásunkat elfojthassuk.

Ilyen állapotban van az, kit mi a dicső-
ség, a hatalom s az erő teljességében szeret-
nénk tudni.

Sajnálom, hogy ily szomorú híreket ír-
hatok. Lehet, hogy pár nap múlva derülnebb
jobban lesz levelem; lehet, hogy mások most
jobban tudnak bizni; bár nekik lenne igazuk,
de én azt ajánlom: Imádkozzatok! (M-g)

választmányi tagja, a közgazdasági banknak
egyik igazgatója, s így, miután elmondhatni,
hogy mindezen állásokban, melyekre a néhai
polgári érdemeivel fogva emelkedett, helyét
becsülettel által meg: hosszú ideig betöltetlen
ült hagyott maga után, — de nemcsak mint
a közügyek zászlóvivője tűnt ki, hanem a
gazdasági téren is kiváló szakember volt,
mint dohány termelő különösen országos hir-
névre tett szert. Halála hirtelen jött. Tegnap
még föntjárt s teljesen egészségesnek látszott,
midőn egyszerre megrohanta a halál. Gyer-
mekei nem voltak, egyedül gyászolják bánat-
os özvegye született Király Ilona, továbbá
egyetlen élő testvére Buday Sándor, ki ne-
hány év óta Debreczenbe tette át lakását,
valamint sógora Dr. Király Ferencz ország-
gyűlési képviselő és családja. A megboldogult-
nak hült tetemei folyó hó 17-én, azaz szom-
baton d. e. 10 órakor fognak a rom. kath.
vallás szertartása szerint a szentanna-utczai
2535. számú háztól a Kossuth-utczai temetőbe
örök nyugalomra tetetni. Nyugodjanak porai
békével!

A kiadott családi gyászjelentés követke-
zőleg hangzik: Mély fájdalomtól lesújtott
szívvel tudatjuk a legjobbj férj, testvér és só-
gornak, néhai Buday József közbirtokos-
nak és Debreczen sz. kir. város törvényható-
sági bizottsági tagjának élete 53-ik, boldog
házasságának 26 ik évében, folyó évi márczius
hó 15-én, éjféltűnt 1 órakor, rövid szenvedés
után történt elhunytát. A boldogult földi ma-
radványai folyó évi márczius hó 17-én, szom-
baton délelőtt 10 órakor fognak a rom. kath.
szertartás szerint a Szt. Anna-utczai 2535.
sz. alatti háztól a Kossuth-utczai sírkertben
örök nyugalomra tetetni. Mély végzettség-
tételle rokonainkat, barátainkat bánatos szív-
vel meghívjuk. Az engedtelő szent-mise ál-
dozat április hó 3-án, délelőtt 9 órakor fog az
egkek urának bemutatattani. Debreczen, 1894.
márczius 15. Bánatos neje: Özv. Buday Józ-
sefné szül. Király Ilona. Testvére: Buday
Sándor. Sógora: Dr. Király Ferencz nejevel
Hunyady Ilonával s gyermekeivel és az ös-
szes rokonság nevében is. Áldott legyen em-
lékezte!

*** Kossuth könyvtára.** A turini re-
mete állapotáról érkező levelek említést tesz-
nek arról, hogy Kossuth, a mult hetekben, mi-
dőn érezte, hogy egészsége némileg helyreál-
lott, semmit sem törődve természetes gyöngé-
ségével, legnagyobb erőfeszítéssel hozzálatott
könyvtárának rendezéséhez. Pontos és lelki-
ismeretes lajstromba akarta foglalni összes
könyveit és mindegyiknek címét, vételárát, a
kötetek számát, szerzőjük nevét stb. külön-
külön leírva. Ez a munka rendkívül hossza-
dalmas és nagy türelmet igényel, azonfölül igen
fárasztó és ez okból legkevésbé való oly em-
bernek, a ki a 90-ik éven már túl van és a
ki ezenfölül labbadozó beteg. E munka kö-
zepezte Kossuth egyre panaszkodott gyöngé-
sége miatt, a mihez csakhamar látóképességé-
nek megfogyatkozása is járult. Kossuth rend-
kívül feltökényen őrzi könyvtárát, elannyira,
hogy oda senkit sem bocsát. Annyit mondhat-
unk, hogy a könyvtár materiális értéke is sok-
kal nagyobb az érte fizetett 16 ezer forint
vételárnál; hisztóriai becse természetesen meg-
mérhetetlen. Kossuth a legutóbbi napokban a
könyvtár katalógusának elkészítésével foglal-
kozott.

*** Pénztárvizsgálat.** Az alapítványi
pénztár tegnapelőtt került vizsgálat alá. A vizs-
gálatnál jelen voltak: Degenfeld J. gr. főispán,
Ábrahám László főjegyző, Vértessy főjegyző,
Hajdu Ignác bizottsági tag. Mindent a legna-
gyobb rendben találtak.

*** Gyászhir.** Bánatba borult szívvel
tudatjuk feledhetlen nóm, menyem, testvér-
nék, sógorném és rokonunknak néhai pol-
gár Tóth István né szül. Erdélyi
Juliánna asszonynak folyó 1894. évi
márczius hó 15-én reggeli fél 8 órakor életé-
nek 51-ik, házasságának 30-ik évében, hosz-
szas szenvedés után bekövetkezett elhunytát.
Boldogult holtunk hült tetemei e hó 17-én
d. u. 3 órakor, előbb miklós-sziv-utczai 1985.
sz. háznál, majd az ev. ref. kistemplomban
tartandó egyházi szertartás után a hatvan-
utczai sírkertben fognak örök nyugalomra le-
tetetni. Mély végzettséggel rokonainkat,
barátainkat és jó ösmerőseinket tisztelettel
meghívjuk. Debreczen, 1894. márczius 15.
a boldogultnak férje: polgár Tóth István
anyosa: özv. polg. Tóth Andrásné, férjének
testvérei: Tóth Ferencz, Tóth Zsuzsika, fér-
jével Pósalaky András, és gyermekeivel;
Tóth András, gyermekeivel, Tóth Gergely,
nejevel, Tóth Mária, férje Bihari Lászlóval;
a boldogultnak testvérei: Erdélyi Sára. özv.
Balogh Péterné gyermekeivel; Erdélyi János
nejevel és gyermekeivel; Balogh Juliánna
Tóth Mihály férjével és gyermekeivel, Balogh
Mihály és Balogh Zsuzsika a többi közel és távo-
li rokonok nevében is. A temetést Dankó M.
temetkezési intézete rendezi.

*** Jász-Nagykun-Szolnok vármé-
nye** márcz. 13-án tartott rendkívüli közgyű-
lésében, érdemeinek jegyzőkönyvi megörökítése
mellett, teljes fizetéssel nyugdíjazta a belügy-
miniszterrel való erős összetűzés miatt állá-
sáról lemondott, közszertetben álló, országos-
an ösmert nevű alispánját: H a j d u Sandort.
A megyebizottsági tagok nyomban érkeztetlet
tartván, az alispánságot **Tóth János** ország-
gyűlési képviselőnek, a deb. függ. és 48-as

párt egyik elnökének ajánlották föl, ki azon-
ban daczára, hogy Jász-Nagykun-Szolnok me-
gyében az alispánsághoz a mamelukság —
qualificatióként köve nincs, a jelöltséget hosz-
srabeszélés daczára sem fogadta el. Az általa
nő tisztújításig hátralevő rövid időre ilyen
formán ideiglenesen valószínűleg a jelenlegi
főjegyzővel töltik be a nyugalmomba vonult al-
ispán helyét.

*** A katonai felülvizsgáló vegyes
bizottság** heffőn tartotta ülését a Bika-
szá-
lodában. Elővezetett a 3-ik honvéd gyalog
ezred részéről 46 legény, ebből elbocsátott
20. A 13-ik honvéd gyalog ezred részéről elő-
vezetett 8 ember, elbocsátott belőle 5. A
14-ik honvéd gyalogság részéről elővezetett
3 ember, elbocsátott belőle 1.

*** Új táblai bíró.** Ujhelyi Andrást, a
debreczeni kir. törvényszék egyik legképzet-
tebb, legmunkásabb s rendíthetetlen igazsá-
szeretéről ismeretes bíráját, 6 felseje a
debreczeni kir. ítélő-táblához bíróvá nevezte
ki. A megérdemelt előléptetéshez ösztint
gratulálunk egy a kinevezett bíró urnak,
mint magának a kir. táblának, melynek fénys
bírói testülete egy újabb, kiváló erőt nyert e
kinevezés által!

*** A debreczeni orvos-gyógyász-
rész-egylet** márczius hó 17-én, délután 5
órákor, az egylet helyiségében havi ülést tart.
Tárgyak: folyó ügyek és a mult ülésről el-
maradt tárgyak. Felolvasást Dr. Komáromi
Sándor tart.

*** Jámor óhajts.** — Szeretném, ha a fele-
ségem kanári volna. — Mit csinálnál vele? —
Kalkitkábá tenném. — És? — Odaadnám a
maszkának.

*** Különös eljárás.** Az alsó nyir-
vidéki vízlecsapoló társulat megküldötte a
városi tanácsnak a társulat árterületeibe be-
vonott debreczeni birtokok kimutatását és tér-
képeit, H. Sámson, Mártonfalva községek,
Pacz, Bánk, Nagycsere, Haláp és Fancsika
debreczeni erdős puszták határaitra vonatko-
zólag azzal a kéressel, hogy e kimutatásokat
és térképeket az érdekl. birtokosok részére
30 napi közzémlére tegye ki. A tanács úgy
intézkedett, hogy azok a mérnöki hivatalban
tétessenek ki közzémlére, febr. 15-től márcz.
17-éig. Ugy de ezt nem hozták kellő időben
nyilvánosságra s a határidő már holnapután
lejár, így az érdekl. birtokosok legnagyobb
része meg van fosztva attól, hogy a szüksé-
ges betekintést megtegye. De azok is, kiknek
véletlenül tudomásukra jutott a közzémlére
való kitétel, nem sokat ériek vele, mert a
mérnöki hivatal minden bővebb felvilágosítást
megtagadott. Már most mihez fordítsa magát az
érdekl. birtokosság, midőn ilyen méltatlan
eljárást kénytelen tapasztalni?

*** Közzémlé nyilváníítás.** A deb-
reczeni helyi vasút-részvénytársaság tek-
l. azagatóságának hálás közzémlé nyilvání-
tani kedves kötelességünnek ismerem, a
miért az ispotályi ev. ref. fiiskolák növendé-
keinek a márczius 15-iki ünnepélyéhez 40
drb. nemzeti lobogót díjmentesen volt szives
kölcsönözni. Zong János ev. ref. tanító.

*** Petanovits József** ur a főváros 6.
ker. casino vendéglőse az általa épített Metro-
pole szállalót saját kezébe vette át. Azon
körülmeny, hogy Petanovits ur szakmájában
utóöröknek ismertetik, arra enged következtetni,
miserint a Metropole szálloda a fővárosba ran-
duló utazó közönség találkozó helye lesz, an-
nál is inkább, mint hogy Petanovits urat az
utazó közönség, mint a Terevárosi casino
vendéglőset iranta tanusított szeretetreméltó
előzékenységgel nagyon kedveli, ezenfölül a
Metropole szálloda nagyon elegánsan és minden
igényt kielégítő kényelemmel van berendezve.

**Legujabb.
Hogy van Kossuth?**

Ma reggel ismét egész határozott tsággal
elutaztunk városunkban azon megdöbbenő hír,
hogy Kossuth Lajos meghalt. Beszélték, hogy
a »Pesti Napló« tegnap késő este külön
kiadásban közölte a Kossuth elhunytát s ma
számosan fordultak hozzánk azon kérdéssel,
hogy mi igaz e hírből? Mi aztán, hogy úgy
magunkat, mint olvasóinkat megnyugtassuk,
de délelőtt express-sürgönyint intéztünk Buda-
pestra a »Magyarország« szerkesz-
téséhez s megkérdeztük, hogy igaz-e a
Kossuth halálhíre? A válasz csakhamar (deli
12 órakor) megérkezett s így hangzik:

**»Legagaszatöbb hírek. Pozitív
értesülés azonban nincs.«**
E távirat szerint a ma reggel Debreczenbe
érkezett megdöbbenő hír — hála istennek —
nem bir alaposággal.

Különböző biztos forrásból úgy értesülünk,
hogy Kossuth állapotáról némely körök cze-
lzetosan terjesztik a legagaszatöbb híreket.

Az ünnepély Debreczen.

(Márczius 15.)
A nagy nemzeti ünnepet méltó kegyelet-
tel és lelkesedéssel ünnepelt meg Debreczen
város közönsége. Minél távolabb esünk 1848
márcz. 15-iktől: e nap emléke annál ragyo-
gósabb s megünnepelése annál szélesebb körű.
Ma már valóban nemzeti ünnepnek mond-
hatjuk e napot. Debreczen pedig egészen ün-
nepi arculatot öltött, a középületeket és szá-
mos magán-házat fellobogóztak, számos he-
lyen tartatot^{tt} és tartatik ünnepély, lelkesítő

szavaltatok és szónoklatok hangzanak el s
mindegyik ünnepélynek meg van a maga nagy
közönsége.

Csak a Kossuth Lajos állapotáról érke-
ző aggasztó hírek zavarták az ünnepi hangul-
atot s a szónokok beszédeikben többnyire
kifejezték is adtak a magyar nemzet azon
fájdalmának, hogy remegni kénytelen a legdi-
csőbb magyar drága életéért!

A főiskolai oratóriumban reggel 9 óra-
kor, a főiskolai kántus közreműködése mellett
lelekelő ünnepély tartott. Jelen volt az
összes ifjuság a tanárokkal, ft. Kiss Aron pü-
spök ur, a debreczeni lelkészek, a városi tanács,
élen Simonffy pol

Budapesti gabonatözsde. Hivatalos jegyzések Március 14. — Buza öszre 7.50. pénz, 7.51 áru, tavaszra 7.26 pénz, 7.27 áru Tengeri 1894. máj.—jun.—ra 4.89 pénz, 4.91 áru Zab tavaszra 6.89 pénz, 6.91 áru. Káposztarepcze aug.—szept. 12.— pénz, 12.10 áru.

VASUTI MENETREND.

1893. október hó 1-től.

Debreczenből indul:

Budapest—Nagy-Váradi felé	reggel 8 ó. 40 p.
"	déli 12 ó. 36 p.
"	este 10 ó. 31 p.
Csak Nagyvárad felé	délután 3 ó. 32 p.
Szatmár felé	délután 3 ó. 51 p.
"	este 8 ó. — p.
"	éjjel 3 ó. 05 p.
Miskolcz felé	délelőtt 8 ó. 45 p.
"	délután 3 ó. 58 p.
"	este 8 ó. 05 p.
B.-Szt.-Mihály felé máv-ról	reggel 5 ó. 48 p.
"	vásártérről 6 ó. 04 p.
"	máv-ról délután 3 ó. 37 p.
"	vásártérről 3 ó. 50 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	reggel 5 ó. 00 p.
"	vásártérről 5 ó. 13 p.
F.-Abony és Polgár felé máv-ról	délután 4 ó. 03 p.
"	vásártérről 4 ó. 15 p.

Debreczenbe érkezik:

Debreczenbe N.-Váradi-P.-Ladány felől	reggel 2 ó. 40 p.
Budapest felől	délután 3 ó. 31 p.
"	gyorsvonat este 7 ó. 09 p.
Csak Nagyvárad felől	reggel 7 ó. 41 p.
Szatmár felől	reggel 7 ó. 55 p.
"	délután 12 ó. 16 p.
"	este 10 ó. 16 p.
Miskolcz felől	reggel 8 ó. 07 p.
"	déli 12 ó. 06 p.
"	este 7 ó. 20 p.
Bd.-Szent-Mihály felől vásártérről	reggel 8 ó. 03 p.
"	máv-ra 8 ó. 17 p.
"	vásártérről este 7 ó. 40 p.
"	máv-ra este 7 ó. 50 p.
F.-Abony s Polgár felől vásártérről	délután 5 ó. 11 p.
"	máv-ra 5 ó. 25 p.
F.-Abony és Polgár felől vásártérről	reggel 7 ó. 44 p.
"	máv-ra 8 ó. — p.

Budapestről—Debreczenbe indul:

Személy-vonat reggel	8 óra 25 pkor.
Gyors-vonat délután	2 óra 10 pkor.
Személy-vonat este	7 órakor.
Gyors-vonat este 9 óra 15 perczkor,	mely Püspök-ladányban utóleri a Budapestről este 7 órakor induló személyvonatot.

(Egységes vasuti — zóna — idő szerint.)

Főszervező: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő és lapkiadó: **Kösa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
(Szerkesztőség és kiadóhivatal főtér 1828.)

A t. cz. építő közönségnek ajánlja

ÉPÍTÉSI IRODÁJÁT

STEGMÜLLER ÁRPÁD

építész és építő mester.

Mindennemű szakbavágó munka kivételére vállalkozik.

Iroda: **piacz-u. 1824.**
(Május 1-től **kis csapó-utca 389.**)

Eladó bódé.

Egy 8 méter hosszú 4 m. belvilággal bíró pléh tetővel fedett, jó erős talpon álló lepadlózott **bódé**, melynek oldal-falai deszkából vannak, bárhova szállítani és felállítani igen könnyű, mivel táblánként szétszedhető: lehet használni magtárnak vagy bármire, igen jutányos áron készpénz fizetés mellett eladó.

Ertekezhetni lehet Paesirta-utca 251 sz. alatt.

Székrekedést, nehézemésztést

megszüntet a **Liebe-féle Sagrada-bor (J. LIEBE PÁL Drezda.)**

Ezen izletes esszencia szabályozza a bélrészek megzavart tevékenységét. Ez nem a közönséges hashajtó szerek fokán áll, mint a rhubarbar, szenna, tamarinda és más drasztikus szerek; ez az emésztést nem zavarja, hanem elősegíti, sem fájdalmat nem okoz, sem különös életrendet nem követel és az adag mindegyre kisebbíthető. Magasabb életkorban, a testi tevékenység kezdődő lanyhulásánál, nélkülözhetetlen, — különben minden életkorban ajánlatos.

Eredetiben kapható: 1 és 1/2 literes palackokban **Dr. Rotschneck V. Emil** gyógyszer-tárában Debreczenben. 37

Ifj. PÁJER JÓZSEF

DEBRECZENBEN

Üzletemet ugyan e házba, a szeglet helyiségbe teszem által

A költözködés előtt **az összes raktáron levő árúkat**, a megkönnyítés végett **leszállított áron árúsítom ki.**

Ugymint: Ét-, tea-, kávé-, mocca- és mosdó-készletek. Asztali- és függő-lámpák villany-égőkkel.

Üvegből sör-, bor-, lükör-készletek.

Kina ezüstmű **DISZTÁRGYAK, EVŐ-ESZKÖZÖK.**

Fa- és bádóg-tálcák. — Faldiszek.

Virágvázak, dísz asztalok, figurák, ampek stb. stb.

Maradok tisztelettel

ifj. PÁJER JÓZSEF.

A mélyen tisztelt közönség szives tudomására hozom ezennel, hogy az általam építettett

Metropole szállodát

Budapest, Kerepesi-ut 58. sz.

saját kezelésembe vettem át.

Ezen I-ső rangú szálloda, a legújabb kor igényeinek megfelelő kényelemmel be van rendezve, és gyönyörű fekvése által Budapest legelőkelőbb helyén tűnik ki, azonkívül **központi fűtéssel, felvonó-gép (Lift), villamos világítás és fürdőkkel el van látva és kitűnő étteremmel és kávéházzal bir.**

Kiszolgálás és világítás nem számítatik fel.

Támaszkodva hosszú éveken át szerzett tapasztalataimra, főtörökvésem lesz minden tekintetben az utazó közönség megelégedését kérnemelni és kérem az eddig irántam tanúsított bizalmat ezen új vállalatomra átruházni

(110)

PETANOVITS JÓZSEF,
szálloda-tulajdonos.

GRÓF ESTERHÁZY GÉZA-FÉLE

cognagyár-részvénytársaság

BUDAPESTEN.

Teljesen befizetett részvénytőke **640.000 korona.**

Az osztrák-magyar birodalom egyik legnagyobb cognagyára

ESTERHÁZI COGNAC

tiszta borból, idegen anyagok hozzákeverése nélkül készült és ezért a közönség kedvenc itala.

Több ezer elismerő nyilatkozat.

Diszoklevél, aranyérem s díszkereszttel kitüntetve.

Legelőkelőbb orvosi tekintélyek által ajánlva kapható Debreczenben Aron Miksa, Aron Manó és társa, Csanak József, Rickl József, Zelmos, Gerdy Filip, Leidenfrost Armin, Szabó Zsigmond, Varga Lajos, Parthy Ferencz, fogorvosi és italadókat bekezelő polgári szövetkezet, Poszert János, Balogh Béla és minden nagyobb üzletben.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI ÁGNES FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Gazdag szénsavtartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi.

a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer“ előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban termett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut esetében.

Budapest, 1892. márczius hava. **Dr. Kélli Károly,**
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül határozottan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatahatom, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17. **Dr. Glaser Marcel.**

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeknek ajánlani; a kórjaival, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az eredmény minden esetben kielégítő.

Adja Isten, hogy a külföldi hasonezélra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványvíz-forgalmából.

N.-Szalonta, 1892. október 20. **Dr. Deme Béla,**
járás és Biharm. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főtár **Édeskuty L.** es. és kir. és szept. kir. udv. ásványviz-szállítóval.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.